

OPIS MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu zajęć/przedmiotu
Podstawy psychologii dla nauczycieli C cz.2
2. Kod przedmiotu:
15-PPSYDN-CZII-KN-11 PPs_2C
3. Rodzaj modułu zajęć/przedmiotu – obowiązkowy
4. Kierunek studiów:
5. Poziom kształcenia – II stopień
6. Profil kształcenia – ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: 15 h CW
9. Liczba punktów ECTS – 1
10. Autor sylabusu: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski; basmyk@amu.edu.pl, dr Joanna Matejczuk; joamat@amu.edu.pl
Wykładowca: zgodnie z obsadą uzgodnioną z OKPKN
11. Język wykładowy – polski
12. Moduł zajęć / przedmiotu prowadzony zdalnie - **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele modułu zajęć/przedmiotu

Zajęcia poświęcone są zrozumieniu funkcji okresu adolescencji w cyklu życia i rozwoju człowieka. Na plan pierwszy w tym okresie wybijają się zjawiska związane z procesem indywiduacji. Młody człowiek poszukuje własnej drogi samorealizacji eksperymentując z alternatywami. W procesie tym ważne jest, aby potrafił uchwycić ciągłość i spójność własnego doświadczenia ze swoimi doświadczeniami z wcześniejszych lat jak i z doświadczeniami innych ludzi - przedstawicieli własnej grupy pokoleniowej i grup pokoleniowo wcześniejszych (tradycją). Dodatkowy problem to umieszczenie całego tego konstruktów w perspektywie przyszłości. Ma to wszystko razem zagwarantować młodemu człowiekowi odnalezienie dla siebie wartościowego miejsca w życiu społecznym.

Rozwijająca się w okresie adolescencji indywidualność młodego człowieka skutkuje przeważnie jedynie czasowym poczuciem niespójności i nieciągłości doświadczeń (identyfikacji). Kluczową wtedy kwestią jest praca nad przeszłymi, aktualnymi i przyszłymi identyfikacjami, czyli proces określany jako formowanie tożsamości. Jego efektem jest poczucie psychospołecznej tożsamości, to znaczy poczucie ciągłości, spójności i indywidualności we własnym i innych doświadczeniu. Szczególną rolę w tym procesie odgrywają normatywne konflikty dotyczące takich wątków tożsamość jak wartości, seksualność, przywództwo, zawód itd. Pomyślne poradzenie sobie z nimi zależne jest przede wszystkim od jakości funkcjonowania umysłu młodego człowieka. W okresie adolescencji młodemu człowiekowi powinno się więc tworzyć okazje do rozwoju, w kontrolowanych przez nauczycieli w roli „przewodników”, warunkach, w szeroko rozumianej szkole „życia”: 1. jego zainteresowań i wyobraźni, 2. krytycznego i twórczego zarazem myślenia. Integracja obu tych procesów umożliwia bowiem krytyczne odnoszenie się zarówno do własnych twórczych, innowacyjnych rozwiązań kluczowych kwestii życiowych (pomysłów, planów, projektów) jak i dokonywanie wyborów i ćwiczenie się w zachowywaniu wierności sobie i innym ludziom.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych: brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla modułu i odniesienie do efektów uczenia się (EU) przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

Symbol EU dla przedmiotu	Po zakończeniu modułu i potwierdzeniu osiągnięcia EU student /ka:	Odniesienie do szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardach kształcenia przygotowującego do	Odniesienie do ogólnych efektów uczenia się określonych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*

		wykonywania zawodu nauczyciela*	
PPs_2C_01	Zna i rozumie mechanizm psychicznej adaptacji adolescenta, identyfikuje charakterystyczny dla wieku rodzaj motywacji, mechanizm funkcjonowania osobowości, poznawczego ustosunkowywania się, komunikowania się, uczenia się i różnice indywidualne w tym zakresie oraz możliwe zaburzenia	B.1.W.2.	1.1.2. 1.1.6.
PPs_2C_02	Rozumie centralne znaczenie w rozwoju adolescenta uczenie się zgodnie z zainteresowaniami, myślenia hipotetyczno-dedukcyjnego i pojęciowego, moralności postkonwencjonalnej, formowania się poczucia tożsamości, przyczyny nieprawidłowości w przebiegu procesu ich rozwoju oraz późniejsze rozwojowo skutki wynikające z tych nieprawidłowości	B.1.W.2. B.1.W.4.	1.1.2. 1.1.6.
PPs_2C_03	Potrafi rozpoznać symptomy prawidłowego i nieprawidłowego przebiegu procesu rozwoju adolescenta w obszarze rozwoju osobowości, funkcji intelektualnych, funkcji społeczno-emocjonalnych, wolicjonalnych, moralności, komunikacji i współpracy.	B.1.W.2.	1.1.2. 1.3.1. 1.1.5.
PPs_2C_04	Potrafi dostosować sytuację nauczania przedmiotu do możliwości uczenia się adolescenta	B.1.U.1. B.1.U.5	1.1.4. 1.1.7. 1.2.1. 1.2.11. 1.2.13. 1.2.14.
PPs_2C_05	Jest gotów do wspierania adolescenta w zakresie uczenia się przedmiotowej wiedzy, nabywania umiejętności i kształtowania nastawień	B.1.K.2. B.1.U.5. B.1.U.6.	1.1.3. 1.2.18. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.7.
PPs_2C_06	Jest gotów do interweniowania w momencie rozpoznania sytuacji zagrażającej rozwojowi adolescenta	B.1.K.2.	1.1.3. 1.2.18. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.7.

*Załącznik do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r.

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol/symbole EU dla przedmiotu
Proces funkcjonalnej i dysfunkcjonalnej adaptacji adolescenta do świata dorosłych; sytuacja konfliktu zewnętrznego i wewnętrznego; dynamika sytuacji psychologicznej adolescenta	PPs_2C_01 PPs_2C_06
Dynamika i struktura wieku rozwojowego adolescenta: kryzys 13 rż, okres stabilny dorastania, kryzys funkcjonalny tożsamość <i>versus</i> pomieszczenie tożsamości; proces formowania tożsamości; faza: rozproszenia tożsamości, tożsamości negatywnej, osiągniętej tożsamości, statusy tożsamości (tradycyjne i współczesne podejścia)	PPs_2C_01 PPs_2C_03 PPs_2C_04 PPs_2C_06
Kierowanie sytuacją szkolną adolescenta; fizyczne i społeczne aspekty sytuacji szkolnej; rola moratorium społecznego; rozbudzanie zainteresowań i wyobraźni; stymulowanie twórczego i krytycznego myślenia	PPs_2C_01 PPs_2C_02 PPs_2C_03
Samokontrola i samoopanowywanie; identyfikacja z „innymi” i uczenie się zgodnie z własnymi zainteresowaniami; podejmowanie decyzji i zachowywanie wierności sobie i innym; dynamika i struktura funkcji psychicznych w okresie adolescencji (centralna rola funkcji myślenia pojęciowego)	PPs_2C_03 PPs_2C_04 PPs_2C_05
Projektowanie jako najważniejsza rozwojowo forma działalności w okresie adolescencji; tworzenie pojęć teoretycznych; myślenie hipotetyczno-dedukcyjne	PPs_2C_02 PPs_2C_03

	PPs_2C_05
Nieziemienniki funkcjonalne; ideologie, wartości, teorie	PPs_2C_01 PPs_2C_02 PPs_2C_05

5. Zalecana literatura:

- Bardziejewska, M. (2005). *Okres dorastania. Jak rozpoznać potencjał nastolatków*. W: A. Brzezińska (red.). *Portrety psychologiczne człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. (345-377). Gdańsk: GWP.
- Smykowski, B. (2012). *Okres dorastania*. W: B. Smykowski. *Psychologia kryzysów w kulturowym rozwoju dzieci i młodzieży*. (172-181). Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Smykowski, B. (2013). *Wybory życiowe a radzenie sobie z poczuciem utraconych korzyści*. *Polityka społeczna*, 2, 14-21.
- Ziółkowska, B. (2005). *Okres dorastania. Jak rozpoznać ryzyko i jak pomagać*. W: A. Brzezińska (red.). *Portrety psychologiczne człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa*. (379-422). Gdańsk: GWP.

3. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.: system USOS

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	✓
Praca z tekstem	✓
Metoda analizy przypadków	✓
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	✓
Gra dydaktyczna/symulacyjna	✓
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	✓
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	✓
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	✓
Praca w grupach	✓
e-learning	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu
-------------------	---------------------------------

	PPs_2C _01	PPs_2C _02	PPs_2C _03	PPs_2C _04	PPs_2C _05	PPs_2C _06
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne - problemowe	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
Aktywna obecność podczas zajęć	✓	✓	✓	✓	✓	✓

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	5
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
	e-learning – zapoznanie się z treściami prezentacji	
SUMA GODZIN		30
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU		1

Warunki zaliczenia:

Obecność na 80% zajęć

Kolokwium zaliczone w wyniku uzyskania 51% łącznej sumy możliwych do uzyskania punktów

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0)

dobry plus (+db; 4,5)

dobry (db; 4,0)

dostateczny plus (+dst; 3,5)

dostateczny (dst; 3,0)

niedostateczny (ndst; 2,0)